



Sulisitsisut
Grønlands Erhverv
Greenland Business Association

Jens Kreutzmannip Aqq. 3
Tlf. +299 32 15 00

Postboks 73
Fax nr. +299 32 43 40

3900 Nuuk
ga@ga.gl

www.ga.gl
GER: 25027248

Nuuk, d. 1/3-2023

Til Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø

pan@nanog.gl

Vedrørende høring om konsekvensanalyse af Parisaftalen for det grønlandske samfund

Grønlands Erhverv har med stor interesse læst høringsmaterialet og fremsender hermed nedenstående høringssvar.

Generelle kommentarer

Da Formanden for Naalakkersuisut på COP26 i Glasgow meddelte, at Grønland agtede at tiltræde Parisaftalen, efterlyste Grønlands Erhverv at man tilvejebragte det nødvendige vidensgrundlag inden man eventuelt valgte at forpligte vores land til en aftale, som vi muligvis ville have svært ved at leve op til. Grønlands Erhverv vil derfor indledningsvis gerne rose Naalakkersuisut for deres beslutning om at afdække konsekvenserne for vores samfund, inden der træffes endelig beslutning om Grønlands tiltrædelse af Parisaftalen.

Det vidensgrundlag, der nu foreligger gør os som samfund væsentlig klogere, både på de juridiske muligheder og konsekvenser, men også på de områder, hvor vi som samfund vil kunne bidrage til Parisaftalens mål. Det er særligt positivt, at der er taget højde for at inddrage erhvervslivets perspektiver direkte, og Grønlands Erhverv bakker naturligvis i stor udstrækning op om disse, herunder især det nævnte behov for transparens og langsigtede politiske aftaler og reformer. Det havde dog været ønskeligt at også små og mellemstore virksomheders perspektiver var blevet inddraget i analysearbejdet.

På baggrund af det foreliggende høringsmateriale anerkender Grønlands Erhverv at der samlet set er en vigtig signalværdi i at tiltræde Parisaftalen, som blandt andet vil kunne komme vores erhvervsliv til gode i det lange løb. Derfor støtter vi op om tiltrædelse. Men hvis vi lader det blive ved formel tiltrædelse uden rent faktisk at følge op med konkret handling, så kan det få store negative konsekvenser for vores virksomheders internationale renomme og konkurrenceevne. Det er derfor altafgørende, at vi sætter handling bag de fine ord og rent faktisk implementerer en række tiltag, der forbedrer vores lands samlede bæredygtighedsprofil. Analysen fremhæver allerede et par muligheder, som Grønlands Erhverv har følgende kommentarer til.



Råstofområdet

Analysen fremhæver blandt andet råstofområdet som en sektor, der i dag ikke har den store effekt på Grønlands CO₂-udledning, men som potentielt kan være udslagsgivende i fremtiden. Det fremhæves blandt andet, at forudsat at alle eksisterende udnyttelsestilladelser kommer i fuld fossildrevet drift samtidig, vil det kunne øge Grønlands CO₂-udledning med 40 % sammenlignet med 2020-niveauet. Her er det dog værd at pointere, at selv i det worst-case-scenario, som analysen nævner, vil den samlede udledning fra Grønlands side være så lille i et globalt perspektiv, at det reelt ikke vil gøre en forskel i det samlede billede. Derimod, som også Departementet for Råstoffer og Justitsområdet påpeger, vil de råstoffer, der ligger i vores undergrund kunne gøre en meget markant forskel i den globale grønne omstilling, hvis de altså bliver udvundet og finder ud på det internationale marked, hvor efterspørgslen efter (især bæredygtigt udvundne) mineraler allerede i dag er meget stor. Så selvom råstofsektoren eventuelt vil kunne undtages fra Parisaftalens reduktionsforpligtigelser, er der altså her gode muligheder for at Grønland kan yde et meget stort bidrag til de globale reduktionsmål, til gavn for både os selv og resten af verden.

Fiskeriet

Analysen fremhæver også klimaforandringernes påvirkning på vores største eksporterhverv, fiskeriet. Her finder Grønlands Erhverv det afgørende at pointere, at selvom klimaforandringerne selvfølgelig udgør en trussel for vores biodiversitet, så er det et mindst lige så stort problem at en stor del af især det kystnære jollefiskeri langt fra er bæredygtigt som det er i dag. Selvom fiskeriet eventuelt ville kunne undtages Parisaftalens forpligtelser, sælges vores fiskeriprodukter i store dele af verden, og her stiger forbrugernes krav til bæredygtighed hastigt. Med den nuværende udvikling går vi alt andet lige en fremtid i møde, hvor vores fiskeriprodukter ikke længere vil være lige så konkurrencedygtige på det internationale marked. Så selvom man imod forventning skulle lykkes med at udskifte jollernes dieseldrevne påhængsmotorer med el-motorer en gang i fremtiden, så vil det ikke gøre en tilnærmelsesvis så stor forskel som hvis man fra politisk side begyndte at tage bæredygtighedsdagsordenen – både den biologiske, den sociale og den økonomiske – indenfor vores største erhverv alvorligt.

Transport

I analysen nævnes desuden muligheden for at øge andelen af bilparken der består af elbiler gennem forbedring af incitamentstrukturer. Det virker dog snævert kun at fokusere på elbiler, da de få elbil-ejere vi har i dag (og potentielt vil kunne få i fremtiden) i udbredt grad består af husejere i større byer, der har fri adgang til at lade op med grøn strøm hjemme i indkørslen. Vores bosætningsmønster vil i fremtiden øge andelen af indbyggere i de større byer, og det vil i stigende grad være nødvendigt at bygge i højden, hvor folk bor i lejligheder uden at være sikret adgang til strømforsyning af egen bil. En forbedret incitamentstruktur vil derfor snarere skulle målrettes hybridbil-ejere. Dels idet de allerede udgør en stor andel af bilparken i byerne og sandsynligvis ikke



Sulisitsisut
Grønlands Erhverv
Greenland Business Association

Jens Kreutzmannip Aqq. 3 | Postboks 73 | 3900 Nuuk | www.ga.gl
Tlf. +299 32 15 00 | Fax nr. +299 32 43 40 | ga@ga.gl | GER: 25027248

har planer om at skifte deres relativt nye biler ud lige foreløbig, dels fordi bedre adgang til opladning både vil gøre det mere attraktivt at vælge hybridmodeller fremfor benzinmodeller og at tanke strøm fremfor benzin. Uanset hvad, vil det kræve massive investeringer i infrastruktur, hvis vi skal lykkes med at tilpasse en større del af vores transportsektor til grønne energikilder. Det gælder både udbygning af lademuligheder for landtransport men også søtransport, der i dag udgør en meget stor klimabelastning, både til søs og når de ligger i havn.

Øget adgang til vedvarende energi

Vores bosætningsmønster udgør, som analysen også påpeger, en udfordring for den grønne omstilling herhjemme. 80 % af vores energiforbrug er sort og det er fortsat kun befolkningen i de større byer der har udsigt til stabil adgang til vedvarende energi i fremtiden. En stor del af erhvervslivet – herunder råstofselskaberne – efterspørger i stigende grad adgang til vedvarende energi, men det har lange udsigter mange steder, herunder særligt i bygder og i områder med råstofpotentialer. Man kunne med fordel se på at forbedre rammebetingelserne for at få flere private aktører i spil de steder, hvor Nukissiorfiit og NunaGreen A/S ikke på nuværende tidspunkt har fremskredne planer for etablering af grøn energiproduktion, herunder også udnyttelse af sol- og vindkraft.

Med venlig hilsen

Astrid Maria Spring Öberg

Konsulent

Sulisitsisut | Grønlands Erhverv | Greenland Business Association